

ענ א ב מיי פ"ד מהלכות
חובל ומוקד הלכה יח
סמך עשין ע טוש"ע ח"מ
סומן מכר סעף י:
ער ג ד מיי פ"ז מהלכות
אשומת הלכה יט סמך
עשין סמך טוש"ע אה"ע
סומן קה סעף ד:
עה ה מיי פ"ה מהל'
עבדים הלכה טו סמך
עשין כ טוש"ע י"ד סומן
רסו סעף לח:

רבינו חננאל

כל לגבי בעלה דארי
מחלה ליה ואשרוחי בי
דינא בכדי לא מטרחינן.
שמעון מנחם דלית ליה
תקנה לקונה שטר חוב
שלא יהיה המוכר יכול
למחול. דאילו הוה אית
ליה הוה מוקמי למשעתא
בהכי. ואשרוחי בי
דינא בכדי, פיר' לבטלה,
דברר שאינו מועיל.
כדרכא, דאמר רבא

היא שחבלה בצעלה קשה דמוצין לאחר והצעל יכתוב צדון שטר בשמו כדי שיגבה חבלתו ומירץ ר"י דכיון שאין הכמותה בשם האשה הרי הוא כאלו משהה אשמו בלא כמותה אע"פ שאין קלה בעיניו להוציאה וא"ת כיון דכל גבי צעלה ודאי מחלה מאי קאמר לעיל אומדן כמה אדם רואה יתן בכמותה של זו כו' שום אדם לא יקנה אותה כיון דודאי מחלה ויכולין עדים לומר מאי אפסדינן דקאמר לעיל אס טובת הנאה לצעל וי"ל דיכולה לעשות קיום צמחונות או צערנות או צנדר או צשצועה שלא תמחול אצל כאן אס יש לה תשלם ואס אין לה אין משועבדת לניזק לעשות לו קיומים כ"ע:

ואפי' מחלה לגבי בעל לא מיפסד קמפסיד. וא"ת והא דדאי מיפסד קמפסיד דכי לא תמכור יגצה חבלתו אס תתאלמן או תמגרש וכשתמכור ותמחול לצעלה יפסיד הכל וי"ל כיון שעכשיו לא הימה נותנת לו כלום אפילו לא מחלה ממנה שמחלה אינו כל כך הפסד כיון שלא יהיה לו כלום עכשיו ולאחר זמן נמי שמה תמות וירשנה צעלה:
בדנפישא כתובתה מחב"ה. וא"ת מעיקרא נמי איירי בנפישא כתובתה מחבלה דקאמר תוצין כתובתה צטות הנאה וימתיב ליה בחבלה וי"ל דצמקלת חבלה קאמר ואס תתאלמן או תמגרש יגצה השאר ממקום אחר:

בגון דלא נפישא כתובתה מחב"ה דאורייתא. וא"ת והשתא היכי מתוקמא כר"מ והלא פותח לה ממנה או ממאמים ובעילתו בעילת זנות לרבי מאיר (כתובות נד:) וי"ל (בגון) דהיא גורמת להפסיד לעלמה:
לא מפסיד עשרים וחמשה זוזי. ל"ג זוזי דלמאי דגרס זוזי ל"ל דאיירי בכתובת בתולה וכ"ה זוזי זוריים הם מאמים זוז מדינה וליתא דבריש ארבעה וחמשה (לעיל ד לו: וסג) הוכחנו דמאמים של בתולה הם מאמים זוזי זורי^(א) (והכל ל"ג זוזי) ולא מפסיד כ"ה היינו כ"ה סלעים של אלמנה ואף על גב דכתובתה דרבנן אין להפקיד על הא דנקט כתובה דאורייתא:

בשם שלא תמכור והיא תחתיו. פרש"י כשם שאין יכולה למכור כתובתה צעודה תחתיו כך לא תפסיד מכתובתה כלום בשביל שום חבלה וטוב שמויק צעודה תחתיו

החובל פרק שמיני בבא קמא

ה"ג דהשטא נמי לא מידי קא יהבה ליה: **אי דנפישא כתובתה מכתובה דאורייתא.** שכתב לבתולה יותר ממאמים ולא למנה יותר ממאה הראויה לה מן המורה אמאי לא הפסידה: **נוקמא אכתובה דאורייתא.** משום דרבי מאיר אסר לשהות עם אשמו אפילו שעה אחת בלא כתובה ותוספת תוצין לצעלה צטות הנאה ומיתב ליה בחבלה: **ל"ה.** סלעים והוא מנה מאה זוז כתובת אלמנה ופטומה צבכתובות נקט: **כשם שלא תמכור.** קס"ד הכי קאמר כשם שאינה יכולה למכור צעודה תחתיו כך לא תפסיד מכתובתה כלום בשביל שום חבלה וטוב שמויק צעודה תחתיו: **כתובת בנין דכין.** צפרק נערה שנתפתה (כתובות ד' גז:)

בנין דכרין דהיו ליכי מנאי אינון יהיון ירתון כסף כתובתין יתר על חולקיהון דעם אחיהון. היו לו שמי נשים וכתובת האחת גדולה משל חבירתה וממו שמיין צמיין וירשן או אחת צמיין וירשה אעפ"כ לא בטלה כתובתה אצל צניה אס יש לה בן זכר היינון וכשאין לחלוק צניו צנכסיו אחר מותו נותלין אלו כתובת אמן ואלו כתובת אמן והשאר חולקין צנכסיו אחר מותו נותלין אלו כתובת אמן ואלו כתובת אמן ושערה צעלה חוב ואחס אל תטלו שאין לאמכס כתובה שהרי צעלה ירשה וקיי"ל התם [גז:] דהמוכרת כתובתה לאחר צטות הנאה ומתה צמי צעלה וירשה מפסיד הלוקח אעפ"כ לא הפסידו צניה כתובת צנין דכרין ולא יאמרו צני חבירתה אמכס פשעה זה שאילו הימה קיימת לא הימה גובה שהרי לקוחות היו גוצין אותה משום דאמרי להו זוזי אנסהו שהימה ריכזה למעות ולא לאפסדיהו נמכווה: **צנן ועין לאש.** הפילה היא את שני וסימאה את עינו: **אצל לא לאיש.** סימא צעלה את עין העבד או הפיל את שינו לא יאל לחירות לפי שאין גופו קני לו: **פצרוס.** צעלמא תרווייהו הני תנאי צצירא להו קנין פירות לאו קנין הגוף דמי והכל היינו טעמא דמאן דאמר לא לאיש ולא לאשה דאית ליה תקנת אושא אלא כאן קודם תקנה כאן לאחר תקנה ואי בעית אימא אידי ואידי לאחר תקנה ואית להו תקנת אושא אלא למאן דאמר רבא ולא לאיש מאי טעמא כדירבא דאמר רבא הקדש

ותצין לתכותה צטות הנאה ואפילו כשהיא תחת צעלה וגרלה לר"י כשם שלא תמכור בשביל שחבלה צאחרים צעודה תחתיו כדאמר לעיל דלגבי צעלה ודאי מחלה כך לא תפסיד והיא תחתיו כלומר לא תמכור כתובתה לצעלה בשביל שחבלה זו והא דנקט מכירה גבי אחרים והפסד גבי צעלה משום דלגבי אחרים אין יכולה להפסיד כשמוכרת להן צטות הנאה של כתובה אצל לגבי צעל שמכרה לצעלה צטות הנאה יגרשנה מיד וירוח הכל והיא תפסיד: **אמר רבא סיפא אתאן אכתובת בנין דכרין.** מימה דלא מיייתי הך צרייתא צסוק נערה שנתפתה (כתובות דף גז:)

דבעי רבא מוכרת כתובתה לצעלה כמוכרת לאחרים דמי או לא מיזה התם נמי קאמר בתר דבעי הדך פשטה דכמוכרת לאחרים דמי ושמה תמוך צרייתא זו פשטה ולפי שאין כ"כ פשוטה לא הציאה עס: **בך מוכרת בתובתה אבע"ה** לא הפסידה בתובת בנין דכרין. אע"ג דאינה יכולה למחול כמותה לצעלה לרבי מאיר מ"מ יכולה היא למכור ואע"ג דאסור להשהותה לרבי מאיר בלא כתובה וכן קי"ל מ"מ השמיענו בצרייתא את הדין דאס אירע כן שמכרתה לצעלה לא הפסידה כמות בנין דכרין א"ר במכרה התוספת איירי:

מאי טעמא כדירבא ב'. השתא משמע דשחרור דשן ועין מפקיע מידי שעבוד כמו שטר שחרור ומימה דציבמות פרק אלמנה ודף סו: (וס) פלוגי במכנסת שום לצעלה היא אומרת כלי אני נותלת והוא אומר דמים אני נותן רב יהודה אמר הדין עמה משום שכן בית אביה רבי אמי אומר הדין עמו וקאמר מניא כוותיה דרבי אמי עבדי לאן ברזל יוצאין צנן ועין לאש אצל לא לאשה ומה ראה

היא לר' אמי צהא אפי' רב יהודה מודה כיון דמחוסרת גוציינא^א אתי שחרור^ב מפקיע מידי שעבוד כדאמר התם גבי אינטלא דמילתא דפרסוה אמיתא דמודה רב יהודה דקנייה מימנא דכיון דמחסר^א גוציינא אתי הקדש מפקיע שעבוד^ב ושמה אותו שציא מניא כוותיה דר' אמי היה (ה) בנאה צריה דרבא שלא היה חוששה מחוסרת גוציינא כיון דאין יכול לסלקה במילתא אחריתי:

מסורת הש"ס

א) [תוספתא פרק טו,
ב) [כתובות מו, ג] (ד"ה
ושל, ד) י"א וה"כ,

הנהגות הב"ח

א) תוס' ד"ה מאי טעמא
וכי' מוסיף דר' אמי היה
סבור כנאני בריה דר'
יוסף צריה דרבא שלא:

גליון הש"ס

גכ"י דאמר אסור לאדם
שישעה. עין כתובות דף
לט ע"כ מוד"ה טעמא:

מוסף תוס'

א. דהא שעבוד בלבד הוא
שיש לאשה בהן וגריכין
הן גוביינא כר', וא"כ.
רצ"ה. ב. [ד"שן ועין.
רצ"ה. ג. דאפי' שחרור
דשן ועין דמילא, אמרין
[הכא] דמפקיע מידי
שיעבוד. תוס' ימות סו ע"כ
ד"ה עבדי.

צ: עין משפט
נר מצוה

פב א מיי פ"ה מהל' חובל ומזיק הל' א':

פג ב מיי פ"ה מהלכות עדות הלכה ח סמג עשן קט טו"ש"ע ח"מ ס"י ז סע"ה:

פד ג מיי פ"ב מהל' קידוש החדש הל' ט טו"ש"ע שס:

פה ד מיי פ"א מהל' מזקי ממון הלכה ז:

מוסף רש"י

[illegible]

דבינו חנאל

[illegible]

החובל פרק שמיני בבא קמא

בגוץ שראוהו בַּיְדֵהָ. אִם רָאוּהוּ בְיוֹם דִּין ע"פ רֵאיוֹהוּ דְלֹא תִהְיֶה שְׁמִיעָה גְדוּלָה מֵרֵאיוֹהוּ אֲזַל רָאוּ בְלֵילָה אִין יְכוּלִין לְדוֹן ע"פ רֵאיוֹהוּ לֵילָה דֵרֵאיוֹהוּ כַּקְבָּלָה עֵדוּת וּקְבָלָה עֵדוּת כַּחֲחִילָה דִין כְּדִמְוֹכַח בְּרִי" (ד' כה: וּבִשְׁמֵי דֵי גִּבּוֹן) וַחֲחִילָה דִין בְּיוֹם אֲפִי' בְּדִינוֹת מִמוֹנוֹת

כדאמר צפ' אחד דיני ממונות (סנהדרין

זה הכלל הכל לפי
אפי' עניים שבישראל
הם בני חורין שירד
אברהם יצחק ויעקב
ראש האשה בשוק
וחייבו ליתן לה אר
רבי תן לי זמן ונתן
על פתח חצרה ושם
כאיסר שמן גילתה אר
ומנחת ידה על ראש
ובא לפני רבי עקיבא
מאות זון א"ל לא
שעצמו אף על פי א"ש
שהכלו בו חייבים
על פי שאינו ראשי

גמ' איבעיא להו ר' מדינה תנן תא שמע ליה לחבריה אתא לא אמר ליה הא אנא ליה מנה צורי ש"מ מאי הא אנא הא ר' ה"ק ליה הא אנא הגלילי דאמר מנה צורי למימרא דעד סנהדרין שיאו אוקצתן נעשו עדים דברי רבי טרפון ר' עדים הם ^בואין ר' טרפון קאמר ר' טרפון עדים ומוקצתן נעשו דין לא קאמר כי חבלה דלא למעכב אימא הכי קאמר לוי רבי יוסף הגלילי סהדי עסקא דין זיל רבי עקיבא בן ילי יהוכה איש את רעהו התימיני אומר מה אנן ולעדים פרט לשיתיה כמה הכחו ועל מה את חבריו מראה הן או בירה הלכות אצי מיוחד שהוא סבור אבן מתחת ידו של ר' הכחו שיוודעין כמה שמעון התימיני קאמר דנין אותו דיני פנשוות אותו דיני ממונות והן חוררין וגמ' אותו וליירייניה דנין ממונות הא מיני ר"ש התימינו

הנהגות
עלה אמר רב חסדא דכל עיקר לא מייתי דרשה דביום הנהגות
הוא לאו דלהכי אתא אמאי אינטרין כלל [ביום הנהגות]
חסדא בלא וי"ו: **בגון** שראוהו ביה. כל קומטוס ורבינו
עקיבא נחא דלא גמר י"ט

וזה הכלל הכל לפי צדו. בגמרא [65] מפרש קולא היא או חומרא: שמרה. המתיין לה עד שראתה עומדת על פתח חזירה: וכו' רבאיפר שמן. שמן קניו בזאסר: אע"פ שאינו ראוי. כדמפרש טעמא בגמרא [65]. וכן קולין בנטיעות אין ראוי לעובר בכל תשחית

שמי כסף כדלמר הכרסום (על חזק)
גב' כסף לורי. כ"ה סלעין ק' זור:
מנה מדינה. שמינה צממה ק' חז:
סלע של מדינה חזי זוז כדלמר צבור
שנהג (על ד' ה). חזן בישא חקע ליה
כו': שראו צילנה. ולמחרת כשצנאן
לדון חזן דין אלף ע' שמועה ליפכך
צריך מן מקשתן להעיד אלף אין
אלף ג' כריך להושיב אחרים ולהעיד
בפנינים אלף אלף ציוס עושין י"ח
הרשיה לרבי ערפון מזד ורבי יוסף
ה' השא' לרבי ערפון מיל: שסבור
לעוד ולעדים. שיכול להציאו לצ"ח
לאומרו אלף ראוי בארץק זה לעשות
חזנה לו ואם חזן רכזו לא ישלם
שחמתה ושלשמו ש' זה ורבות מהצל:
לשילסה אכן מסתה ידי עדים.

ה' צורי תנן או מנה
דהווא גברא דתקע
יה דר' יהודה נשיאה
ר' יוס' הגלילי' הב
ממנה צורי תנן ש"מ
יוס' הגלילי' אילמא
חזיתך והא ר' יוס'
יזל הב ליה מנה
נעשה דיין והתניא
שהג את הנפש
מקצתן נעשו דיין
שקעבא אומר כולם
נעשה דיין עד כאן
אלא דמקצתן נעשו
דיין אבל עד נעשה
א הויא יבנו שראו
דינא ניהו ואיבעית
הא אנא דסבירא לי
מר מנה צורי והי
ב ליה מנה צורי וסבר
נעשה דיין והתניא

בן או באגרוס^ה שמעון
 מיוחד שמסור לעדה ולעדים אף כל שמסור לעדה
 תחת יד העדים אמר לו ר"ע וכי בפני ב"ד הכהו שיועין
 מה אם על שוקו או ציפר נפשו ועוד הצי שדחה
 וכו' מראש הבירה ומת בית דין הולכין אל בירה
 בית דין ועוד אם נפלה חוזר ובונה אלא מה אנגרוס
 עדים אף כל שהוא מסור לעדים פרט לכשיצתה
 הפטור קתני מיהת אמר לו רבי עקיבא וכי בפני ב"ד
 הכהו הא הכהו בפניהם עד נעשה דיין לדבריו דרבי
 יהודה לא סבירא ליה יתנו רבנן שור תם שהמית והזיק
 ואין דינן אותו דיני ממונות מועד שהמית והזיק דינן
 דין ודינן אותו דיני נפשות קדמו ודוהו דיני נפשות
 דין ממונות וכי קדמו ודוהו דיני נפשות^ה מאי הוי ליהדר
 אמר רבא אשכחתינהו לרבנן דבי רב דיתבי וקאמרי
 היא דאמר מה אנגרוס מיוחד שמסור לעדה ולעדים
 אלמא

סגוריה עד ה"ל עדים ואין עד נעשה דיין ולהביא איגרת
אלא משום דבעי לאפקוע מינה דאין עד נעשה דיין כדמפרש רב
מ וא"ש הא מבייט עולה ואמר רב חסדא ולא קאמר אמר רב
הודה נגאיה כרבי תרפא ק"ל ובחנם פירש כן לדפילו כרבי
וי נפשות כדפירשתי לעיל:

וכול', שמעינן מינה דעד נעשה דיין. ופרקינן, לדבריו דשמע' התימני אמ' לו וכי בפני שלם אלא מגופו (לעיל טו, א), אם ימית אדם והזיק ממון הורגין אותו ופוטרינן בעליו מן נפשות. קדמו ודגוהו דיני נפשות, אין דנין אותו דיני ממונות. ואקשינן אמאי, ופירק רבה

מסורת הש"ס

[illegible]

מורה אור השלם

- וְכִי יִרְבֶּן אָנָשִׁים
הִבָּה אִישׁ אֶת רַעְהוּ
אָבֶן אוֹ בְּאֶגְרֹף וְלֹא
זוֹת וְנָפַל לְמִשְׁכָּב:
שְׁמוֹת כֹּא יֵח

הגהות הב"ח

(גמ' א"ל רבי לזו אני
תן ד': (צ) תום ד"ה
זון וכו' דע"פ הנחלתו
יום ששמו מזכרי
החולה:

גליון הש"ס

[illegible]

מוסף תום'

- לשאר דינין להצריך
ד.אחר. מוס' ר"ה כו ע"א
ה. דרממנא. ב. כגון גבי
ום שטרות. רש"י גיטין
ע"ב. ומביא גט ממדינת
הים. רשנ"א.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

